

USAID
ВІД АМЕРИКАНСЬКОГО НАРОДУ

Суми Травень 2012

У травні, згідно з умовами проекту, було здійснено моніторинг шести друкованих та двох Інтернет-видань регіону. Це обласні газети «Данкор», «Сумщина», «Панорама», «Ваш шанс» та районні «Вперед» (Сумський р-н) і «Білопільщина» (Білопільський р-н); сайти «Сумінфо» та «Всі Суми».

Була проведена відбірка матеріалів із загального обсягу публікацій у таких числах видань: «Білопільщина»: №63-66 від 19 травня, №67-69 від 26 травня; «Ваш шанс»: №21 від 23-30 травня; «Вперед»: № 19 від 18 травня, № 20-21 від 25 травня; «Данкор»: № 20 від 16 травня, №21 від 23 травня; «Панорама»: № 22 від 23-30 травня; «Сумщина»: № 57 від 22 травня, №58-59 від 26 травня. Також оцінювалися матеріали сайтів у термін із 21 до 27 травня. **Загалом оцінено в друкованих виданнях 110 публікацій, у Інтернет-виданнях 42 матеріали.**

Моніторинг мав на меті два завдання. Перше – відстеження наявності матеріалів із ознаками замовності. Тобто експерти мають зробити висновок щодо ознак політичної, комерційної замовності та щодо неналежного маркування. (До останніх відносяться матеріали з ознаками реклами, марковані іншим чином, ніж словами «реклама» або «на правах реклами»). Друге – визначення відповідності матеріалів стандартам журналістики.

Згідно з висновками експертів щодо наявності замовних матеріалів, дослідження засвідчило, що серед друкованих видань найбільше матеріалів із ознаками замовності містить газета «Білопільщина» - 53,33 % від оглянутих. У лютому це видання розмістило 86,7% від оглянутих, у березні – 33,3%, у квітні - 53,3%. Тобто, рівень замовних матеріалів у цій газеті за останні два місяці є незмінним. (Див. таблицю 1 додатку до прес-релізу).

Другу позицію за кількістю замовних матеріалів займає газета «Ваш шанс» - 50 % від оглянутих. У лютому це видання розмістило 23,5% матеріалів із ознаками замовності, у березні – 36,4%, у квітні – 42,1%. Бачимо стабільне зростання матеріалів даної категорії.

Третьою за кількістю розміщення матеріалів із ознаками замовності є газета «Сумщина» - 37,5 % від розглянутого контенту. У даній газеті досі спостерігалася практично рівна частка замовних матеріалів впродовж перших трьох місяців діяльності моніторингу: лютий - 53,3%, березень - 53,3%, квітень – 50%. Зараз бачимо зниження кількості матеріалів із ознаками замовності. Можливо, це пов'язано зі зміною керівництва редакції, що відбулося в травні.

Найменша кількість замовних матеріалів за період огляду у газеті «Данкор» - 20 %. Попереднього місяці ця газета також мала найменший відсоток таких матеріалів – 12,5% від оглянутих. Як бачимо, ця цифра зросла. Газета ж «Панорама», що займала у квітні лідируючі позиції з розміщення матеріалів із ознаками замовності, наразі займає передостанню позицію (25%). Передусім це пов'язано з тим, що газета не випустила цього тижня вкладку, де переважали подібні матеріали.

Щодо кількості замовних матеріалів на сайтах. Сайт «Сумінфо» продовжує політику розміщення матеріалів на користь влади та владної партії. В лютому тут було розміщено 66,7% матеріалів із ознаками замовності з оглянутого контенту; у березні – 76,2%, у квітні – 61,9%. У травні ця цифра становить теж 61,9 %. На сайті «Всі Суми» експерти не виявили у травні матеріалів із ознаками замовності.

Щодо класифікації матеріалів із ознаками замовності на політичні та комерційні, то тут розподіл виглядає так. Найбільше матеріалів із ознаками політичної замовності, як і попереднього місяця, містить сайт «Сумінфо» - 13 із 21 матеріалу. Треба відзначити, що саме така кількість і в такій пропорції була у квітні. Отож, сайт показує певну стабільність у розміщенні замовних матеріалів. Далі зі зменшенням позиції ЗМІ розподіляються так. Районна газета «Білопільщина» - 7 матеріалів із 15 (цілком так, як і минулого місяця). По 4 матеріали

опублікували газети «Панорама» (із 20 оглянутих матеріалів), «Сумщина» (із 16), «Ваш шанс» (із 24) та «Вперед» (із 15). «Данкор» - 3 матеріали із 20.

Комерційні пріоритети ЗМІ виглядають так. Як і попереднього місяця, на першій позиції «Ваш шанс» - 8; «Сумщина» - 2; «Панорама», «Білопільщина», «Данкор» – по 1 матеріалу з оглянутих. «Вперед» та «Сумінфо» не містять матеріалів із ознаками комерційної замовності серед оглянутих.

Загалом моніторинговий тиждень травня показав дещо нижчу кількість замовних матеріалів, ніж тиждень квітневий.

Стосовно матеріалів, які мають неналежне маркування, то першість у їх розміщенні, як і до цього, тримає газета «Ваш шанс» (3 матеріали). По одному такому матеріалу за оглянутий період містять газети «Панорама» та «Данкор».

Щодо дотримання стандартів, експерти вивели оцінки, які можна побачити з таблиці 2 додатку до прес-релізу. На загал при максимальній оцінці 6 за кожен матеріал (1 бал за кожний із 6 критеріїв), видання отримали такі оцінки (від найвищої – до найнижчої у травні):

«Данкор» –	4.22	/у квітні – 4.8	/у березні – 4,5	/у лютому – 4,33
«Панорама» –	3.95	/у квітні – 2.72	/у березні – 3,64	/у лютому – 3,46
«Сумщина» –	3.94	/у квітні – 3.2	/у березні – 3,56	/у лютому – 3,29
«Всі Суми» –	3.57	/у квітні – 3.32	/у березні – 3,76	/у лютому – 2,90
«Ваш шанс» –	3.5	/у квітні – 4.77	/у березні – 2,71	/у лютому – 3,24
«Вперед» –	3.29	/у квітні – 2.14	/у березні – 3,62	/у лютому – 2,73
«Сумінфо» –	2.71	/у квітні – 2.62	/у березні – 2,52	/у лютому – 2,52
«Білопільщина» -	2.62	/у квітні – 3.87	/у березні – 3,69	/у лютому – 2,69

Очевидно, що на стабільному рівні щодо дотримання стандартів працюють газети «Данкор»; «Сумщина», яка навіть поліпшила всі свої попередні показники; сайт «Сумінфо», який знову показав невисокий рівень дотримання стандартів. Відновила позиції «Панорама».

Щодо дотримання окремих стандартів, то на першу позицію в друкованих виданнях вийшла оперативність – 0,88 бала (квітень - 0,82) на другій достовірність – 0,87 бала (квітень – 0,74), точність – 0,86 бала (квітень – 0,84 бала). Найкритичніша ситуація з балансом думок – 0,2 бала (квітень - 0,28 бала). Повноту інформації витримано лише на 0,33 бала (квітень – 0,51 бала). Як і раніше, невисокий бал має критерій відокремлення фактів від коментарів – 0,45 (квітень – 0,4 бала).

На сайтах перше місце займає достовірність – 0,9 бала (квітень - 0,89). На другій позиції дотримання оперативності – 0,86 бала (квітень – 0,98). Третя позиція – точність – 0,69 бала (квітень – 0,79) . Відокремлення фактів від коментарів складає 0,43 бала (квітень - 0,55). Дотримання повноти інформації – 0,14 бала (квітень - 0,15). Балансу – 0,1 бала (квітень - 0,05). Прикро констатувати, але за всіма позиціями, окрім балансу, дотримання стандартів на сайтах порівняно до попереднього місяця погіршилося.

Моніторинг здійснювала група сумських експертів у складі Алли Ярової, кандидата філологічних наук, проректора Української академії банківської справи; Олега Медуниці, магістра управління суспільним розвитком, голови громадської організації «Бюро аналізу політики» та Володимира Садівничого, кандидата наук із соціальних комунікацій, доцента, заступника завідувача кафедри журналістики та філології Сумського державного університету.

Критеріями для визначення матеріалів із ознаками замовності та цензури є наступні чинники: 1 - матеріал відстоює або просуває інтереси однієї сторони; 2 - цілком або майже ідентичний матеріал надрукований в інших ЗМІ; 3 - експертами є особи, які некомпетентні коментувати подію або процес; 4 - безпідставно акцентується увага лише на позитивних або негативних характеристиках суб'єкта; 5 - матеріал містить елементи, які сприяють реалізації товарів, робіт або послуг одного суб'єкта; 6 - «протокольні» матеріали з заходів чиновників/політиків, в яких відсутня зрозуміла суспільно-важлива новина.

USAID
ВІД АМЕРИКАНСЬКОГО НАРОДУ

Щодо визначення відповідності стандартам експерти спираються на такі критерії: 1 - баланс думок або ж точок зору (категорія передбачає представлення всіх сторін конфлікту); 2 - оперативність; 3 - достовірність (категорія передбачає наявність посилання на джерела та чітку авторизацію кожної думки); 4 - відокремлення фактів від коментарів (категорія передбачає чітке позначення початку і кінця кожної думки, виключає будь-які журналістські оцінки і міркування); 5 - точність (відповідність кожного поданого факту реальності, точність цитування думок, назв, цифр та інших даних); 6 - повнота представлення фактів чи інформації з проблеми (категорія передбачає вичерпну подачу ключових фактів за темою; обов'язковою є також наявність якісних бекграундів).

Проект «Моніторинг публікацій у регіональних друкованих ЗМІ для оцінки дотримання стандартів журналістики» виконується міжнародною благодійною організацією «Український освітній центр реформ» за підтримки програми «У-Медіа» міжнародної неурядової організації «Інтерньюз Нетворк».

Просимо взяти до уваги!

Результати моніторингу друкованих засобів масової інформації є оцінними судженнями відповідно до статті 47-1 Закону України «Про інформацію» і не мають офіційного характеру.

Наявність ознак порушення журналістських стандартів або ознак прихованої реклами в матеріалі не може розглядатися як доказ отримання редакцією або журналістом майнової чи іншої винагороди за вчинення такого порушення.